

ВИЗНАЧЕННЯ НАПРЯМІВ АКТУАЛЬНИХ МЕТОДОЛОГІЧНИХ РОЗРОБОК ВИКОРИСТАННЯ СМАРТФОНІВ В ОСВІТНІХ ЦІЛЯХ

Гривко Антоніна

кандидат педагогічних наук, старший дослідник,
старший науковий співробітник
відділу моніторингу та оцінювання
якості загальної середньої освіти
Інституту педагогіки НАПН України

У зв'язку з кризовими ситуаціями в освітньому середовищі, спричиненими соціально-політичними процесами в Україні, особлива увага сьогодні приділяється науково-методичним питанням використання інформаційно-комунікаційних засобів, які дають змогу забезпечити безперервність шкільного навчання. Останні дослідження, які свідчать про те, що більшість здобувачів освіти найчастіше використовують смартфони в якості засобів і інструментів онлайн-навчання, а також результати моніторингу практики використання ІКТ у шкільній освіті зумовлюють актуальність вивчення питань щодо продуктивного використання цих пристроїв із метою досягнення результатів навчання, задекларованих у Держаному стандарті базової середньої освіти (КМУ. Постанова №898 від 30.09.2020). Наскрізними результатами навчання є ключові компетентності та спільні для них наскрізні вміння. Однією з умов наукового обґрунтування переваг і недоліків використання смартфонів як засобів і інструментів навчання та підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу щодо стратегій продуктивного і творчого використання смартфонів у кризових умовах навчання є вивчення цифрової поведінки учнів (як кінцевих адресатів системи педагогічних впливів) у процесі досягнення ними навчальних цілей. Одним із напрямів таких досліджень є вивчення уявлень, поглядів, переконань учнів, які сформувалися в них на основі їхнього користувацького досвіду.

За результатами вивчення особистісних уявлень учнів 8 – 9 класів (N=156) про можливість оволодіння наскрізними вміннями у результаті використання смартфонів визначено, що на думку реципієнтів, смартфони найбільш ефективні для оволодіння вміннями, що пов'язані з *пошуком та опрацюванням інформації*. Найменш продуктивним, на думку учнів, є використання смартфонів для *розвитку емоційної сфери та вміння висловлювати й доводити свою думку усно*. Хоча аналіз результатів дослідження показав, що в уявленнях учнів використання смартфонів набуває *ситуаційного та пасивного знаннево-споживацького характеру*, оцінки учнів на рівні вище середнього (сер.=3,9 із максимальних 5 балів) засвідчили їхнє уявлення про смартфон як значущий інструмент навчання (Жук & Гривко, 2023).

Такі результати дослідження свідчать не лише про доцільність врахування уявлень учнів про продуктивність використання смартфонів для оперування навчальною інформацією в організації роботи над певним завданням та при виборі стратегій навчання, а й про необхідність підвищення обізнаності учнів щодо продуктивного використання смартфонів для розвитку емоційного інтелекту, навичок командної роботи (які, зокрема, залежать від вмінь толерантно висловлюватись усно і письмово, аргументувати власні думки й доводити правильність або хибність висновків тощо), активної когнітивно-творчої діяльності. Ці вміння є важливими не лише в контексті навчання, а й у повсякденному житті учнів, яке сьогодні нерозривно пов'язане з цифровим середовищем соціальної комунікації, оскільки засвоєні способи діяльності формують імперативи поведінки, стиль мислення і впливають на прийняття рішень. Тому актуальним завданням науково-педагогічної спільноти є розроблення системи завдань для групового виконання засобами смартфонів (на основі сценаріїв, проєктного підходу та ін.) та впровадження її в шкільну практику із забезпеченням емоційно-комфортних умов для прояву ініціативи й самовираження учнів та можливостей моделювання їхньої конструктивної комунікації (вимір професійної діяльності вчителя).

Список літератури:

1. Жук, Ю. О., & Гривко, А. В. (2023). Вивчення особистісних уявлень учнів 8 – 9 класів про можливість використання смартфонів для формування та розвитку наскрізних умінь. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 94(2), 1–18. <https://doi.org/10.33407/itlt.v94i2.5100>
2. КМУ. Постанова №898 від 30.09.2020. Державний стандарт базової середньої освіти. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>